

Pöyhiänniemen

hoitosuunnitelma 2026

Sisältö:

1. Alueen sijainti ja kuvaus
2. Metsänhoidosta yleisesti
3. Kohteen hoidon tavoitteet
4. Kohteen hoitotoimenpiteet
5. Viheranalyysi
6. Monimuotoisuustarkastelu
7. Puustotiedot ja metsän kunnossapitoluokat
8. Hoitosuunnitelma pienalueittain
9. Osallisuus ja vuorovaikutus
10. Arvioitu aikataulu ja työmenetelmät
11. Kaavat ja luvat

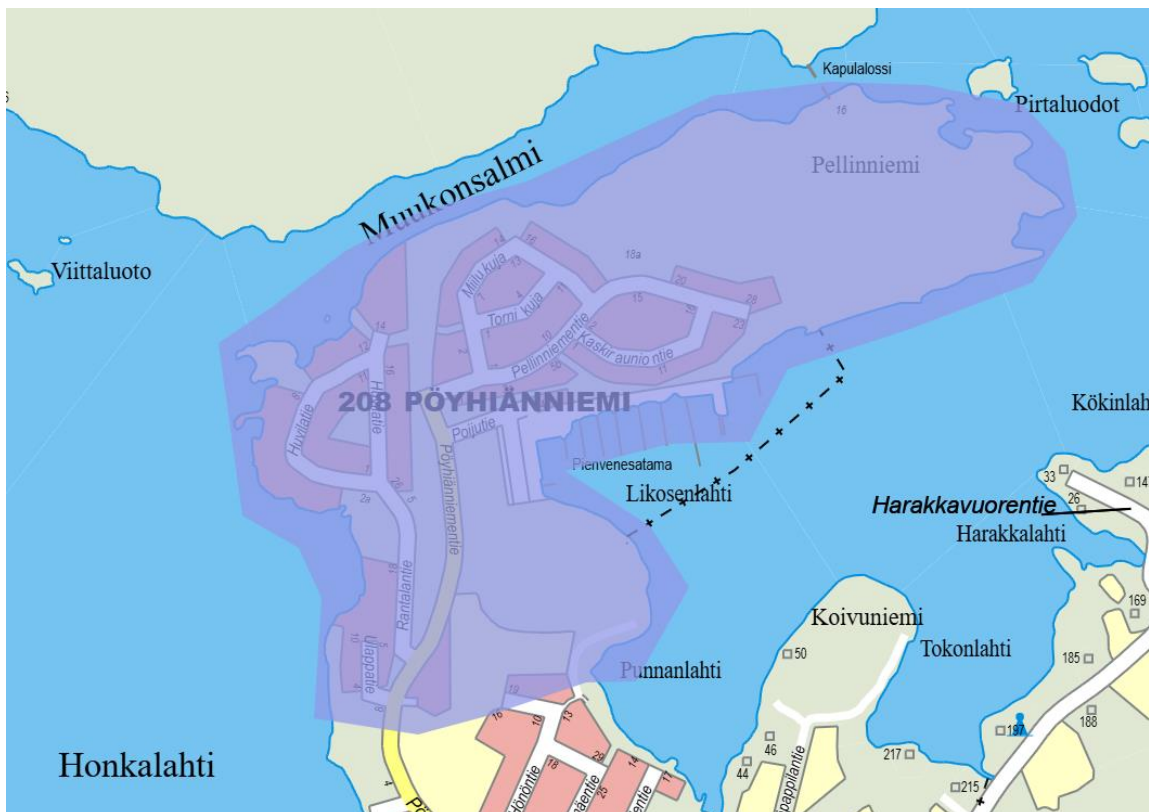
1. Alueen sijainti ja kuvaus

Pöyhänniemen alue sijaitsee Lappeenrannassa Joutsenossa.

Hoitosuunnitelmassa tarkastellun alueen pinta-ala on noin 45 ha. Hoitosuunnitelman toimenpiteet kohdistuvat huomattavasti pienemmälle alueelle.

Pöyhänniemen alue rajoittuu Saimaaseen ja sen pohjoispuolella on Muukonsaari. Pöyhänniemessä on pientaloasutusta sekä satama-alue. Pöyhänniemen rantoja myöten kulkee luontopolku ja Muukonsalmen ylitse kulkee kapulalossi, jolla pääsee myös Muukonsaaren puolelle ulkoilemaan.

Alueen itäosassa on laajempi yhtenäinen metsäalue.

2. Yleisesti metsänhoidosta

Alueen hoidolla pyritään ylläpitämään puuston elinvoimaa ja siten pitkittää sen elinikää. Elinvoimainen puusto lisää viihtyvyyttä ja edistää alueen virkistyskäyttöä ja turvallisuutta. Se myös ennalta ehkäisee laajamittaisten metsätuhojen muodostumisen. Elinvoimaisen puuston hoito on taloudellisempaa. Puun kaadot voidaan toteuttaa harkitummin. Esimerkiksi kaatosuunnat ovat epävarmempia heikkokuntoisella puustolla.

Yllä olevan puuston lisäksi hoidetaan alikasvosta. Pyrkimyksenä on kasvattaa alikasvoksesta uusi puusukupolvi tulevaisuutta silmällä pitäen. Pyrimme välttämään maisemaa suuresti muuttavia laajempien alueiden puuston kaatoja. Muun muassa tästä syystä puustoa pyritään kasvattamaan ns. eri-ikä rakenteisesti eli alikasvosta ja yllä olevaa puustoa yhtäaikaaisesti. Jos kumpakaan kasvatusjaksoa ei hoida, puusto riukuuntuu, latvusto supistuu, siemenniskyky heikkenee ja puuston eliniän odote laskee.

Tonttien läheisyydessä pyritään lisäämään tonttien valoisuutta ja helpottamaan kiinteistöjen hoitoa. Vastaavasti tontin reunojen suojavaikutusta voidaan parantaa tekemällä peittävälle latvustolle lisätilaa. Halutessaan asukkaat voivat tonttien rajassa pidättäytyä hoidosta ja painottaa luonnonmukaisempaa hoitoa.

Hoidettavalle alueelle jätetään myös luonnontilaisia osuuksia. Nämä vahvistavat alueen monimuotoisuutta toimien peitteisinä siirtymäreitteinä ja piilopaikkoina riistalle. Ne myös tarjoavat varjoa ja kosteutta hyönteisille ja muille pieneliöille. Peitteisyys ja alueen käsittelemättä jättäminen lisää metsän tuntua. Maisemallisesti se pehmentää metsänkäsittelyn muutosvaikutusta ja nopeuttaa maaperän elpymistä.

Hoidettujen ulkoilureittien ympäristössä kiinnitetään huomiota liikkujien turvallisuuteen. Turvallisuusriskejä voivat aiheuttaa putoavat latvat, reitille tulevat oksat, heikot risteysalueen näkyvyydet, reitille kaatuneet rungot. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueilla, joissa asukkaat liikkuvat pyörillä tai sähkökäyttöisillä kevytkulkuneuvoilla. Turvallisuuden tuntua voi lisätä myös syventämällä näkyvyyttä metsäalueen sisälle. Tämä voi olla tarpeen pimeillä tai heikosti valaistuilla alueilla.

3. Kohteen hoidon tavoitteet

Alueen hoito on monitavoitteista, jossa huomioidaan Pöyhänniemen asukkaat sekä retkeilijät ja muut alueen toimijat sekä viihtyisyys, luontoarvot, puuston terveys ja turvallisuus.

Pitkäaikaisen hoidon tavoitteena on varautua metsiin kohdistuviin mahdollisiin tuhoihin (esim. hyönteis- tai myrskytuhot). Käytännössä se tarkoittaa, että metsät pidetään monilajisena ja monikerroksisena.

Luonnon monimuotoisuutta pidetään yllä ja lisätään.

Tavoitteenamme on hoitaa alueella olevia rakentamattomia tonttia-alueita. Puusto on niissä tällä hetkellä melko tiheää. Kun puustoa harvennetaan, jäljelle jäävä puusto vahvistuu ja kestää paremmin mahdollisesti myöhemmin rakentamisen tuomia muutoksia. Poistamme heikkokuntoiset puut rakentamattomilta tonteilta.

Tavoitteenamme on hoitaa puustoa asutukseen rajautuvilla alueilla, esim. kapeat metsäkaistaleet asutusten väleissä, asutuksen välistä lähtevät polut rantaan ja leijonapolun ympäristöä.

Haluamme valmistautua mahdolliseen kaarnakuoriaistuhon etenemiseen Rantalatien / Huvilatien ja Pöyhänniementien välisellä alueella. Tuhosta on jo merkkejä ja yksittäisiä puuryhmiä on kuivunut pystyyn.

Haluamme turvata alueen itäosassa olevien kasvavien taimikoiden kasvuolosuhteet.

4. Kohteen hoidon toimenpiteet

Puustonhoito

Hoito kohdistuu erityisesti alempaan kasvillisuuskerrokseen, jossa valitaan kasvupaikalle luontaisesti parhaiten menestyvät taimiyksilöt. Alikasvoksesta kehittyy uutta puustoa tulevaisuutta ajatellen. Hoidon myötä alikasvos saa lisää valoa ja elintilaa. Elinvoimainen puusto säilyy pidempään ja mahdollistaa puustolle pitkän kiertoajan.

Alueelta poistetaan yksittäiset vaaralliset ja huonokuntoiset puut. Käsittelyssä säästetään alikasvosta ja suositaan lehtipuita sekä jalopuita. Harvennustiheyttä vaihdellaan työn edetessä, mikä luo vaihtelevan maisemakuvan.

Pienpuustonhoidon yhteydessä tarkastellaan myös katujen varsia, valaistusta sekä tonttien laitoja. Pyrimme siihen, että kun työt ovat tällä alueella käynnissä, hoidamme samalla kertaa myös infraan liittyviä pienimuotoisia töitä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi risteysalueen näkemien avaus tai valaistuspylväiden ympäriltä haittaavan puuston poisto.

Pienpuustonhoitotyön tekee metsuri raivaus- ja moottorisahalla. Kaadettu puutavara ja risut ajetaan pois alueelta metsätraktorilla.

Taimikonhoito

Taimikonhoitotyö on ajankohtainen Pöyhänniemen länsiosassa, laajemmalla metsäalueella. Alueella on tehty vuosia sitten uudistushakkuita. Alueet on istutettu ja nyt istutettu puusto kärsii haittaavasti lehtipuuvesakosta. Taimikonhoidossa poistetaan haittaavaa vesakkoa ja parannetaan jäävän puuston elinvoimaisuutta. Tavoitteena on sekapuustoinen hoidettu taimikko. Taimikonhoidossa jätetään myös tiheikköjä ja hoitamattomia kohtia riistalle ja linnustolle. Poistetut puut jäävät maastoon. Työn toteuttaa metsuri raivaussahalla.

Harvennus

Harvennusta tehdään varttuneemmassa metsässä. Usein harvennusta edeltää pienpuustonhoito, jolla mahdollistetaan onnistunut koneellinen harvennus. Harvennusta voidaan tehdä metsuri – tai konetyönä, riippuen kohteesta. Usein metsuri avustaa konetyötä, jotta saadaan onnistunut lopputulos. Harvennuksessa poistetaan osa varttuneesta puustoa, jotta jäljelle jäävälle puustolle jää tilaa kehittyä ja kasvaa. Tavoitteenamme on, että harvennuksessa pystytään

säästämään nuorempaa alikasvosta, jotta metsä jäisi monikerrokselliseksi. Harvennuksessa suositaan sekapuustoisuutta, eli alueella jätetään mahdollisimman laaja kirjo eri puulajeja kasvamaan.

Kaarnakuoriaiset kuusikoissa

Pöyhänniementie ja Rantalan / Huvilatien välisissä kuusivaltaisissa metsissä on havaittu kaarnakuoriaisten kuollettamia kuusia. Yksittäisiä kuusia on käyty kaatamassa ja rungot ovat jääneet maalahopuiksi alueelle. Kaarnakuoriaistuhot ovat melko yleisiä Kaakkois-Suomessa ja kaupungin metsissä. Seuraamme kaarnakuoriaistuhon etenemistä. Jos tuho etenee ja puusto alkaa aiheuttaa vaaraa alueeseen rajoittuvien tonttien asukkaille tai retkeilyreitillä kulkijoille on meidän ryhdyttävä toimiin. Alue on kapea, ja se haastaa meidät metsän uudistamismenetelmien valinnassa. Toiveenamme on, että pystyisimme uudistamaan alueen puustoa pienipiirteisesti. Mutta on hyvä varautua siihen, että jos tuho etenee ja tappaa kuusia laajemmalla alueella, on meidän tehtävä alueella uudistamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Poistettavien kuusien tilalle istutetaan uudet taimet. Laajempialainen kuusten poisto vaatii maisematyöluvan.

Reitit ja niiden hoito

Satama-alueen eteläpuolelle kulkee upea luontopolku. Käymme kaatamassa luontopolun välittömässä läheisyydessä olevat vaaralliset puut sekä konkelot. Kaadetut puut jäävät maastoon lahopuiksi, rikastuttamaan alueen monimuotoisuutta. Polkureitin reunoista poistetaan kulkua haittaavaa pienpuustoa.

Luonnon monimuotoisuus

Käsittelyalueelle jätetään hoitamattomia ja luonnontilaisia osuuksia, jotka vahvistavat monimuotoisuutta ja luovat vaihtelua hoidettuun maisemaan. Tästä hyviä esimerkkejä ovat Miilukujan ja Tornikujan väliin jäävä luonnontilaa jätettävä lehtomaisen kasvillisuuden alue sekä Sataman eteläpuolella oleva mäki jossa kulkee luontopolku. Hoitosuunnitelma-alueen länsilaidalle on jätetty useita rantaan rajoittuvia alueita käsittelyn ulkopuolelle.

Alueelle jätetään maalahopuuta edistämään luonnon monimuotoisuutta ja tehdään tekopökölöitä. Jätämme harvennus ja pienpuustonhoitotyössä tihentymiä ja käsittelemättömiä alueita. Tämä myös tuo vaihtelua hoidetun ja hoitamattoman lähimaiseman välille.

5. Viheralueanalyysi

Pöyhänniemessä kulkee rantoja myöten suosittu polkuverkosto. Likosenlahden ja Punnanlahden välissä olevalle metsäalueella kulkee rantoja myöten luontopolku. Metsäinen laajempi alue sijaitsee alueen itälaidalla.

Käsittelyssä huomioidaan erityisesti:

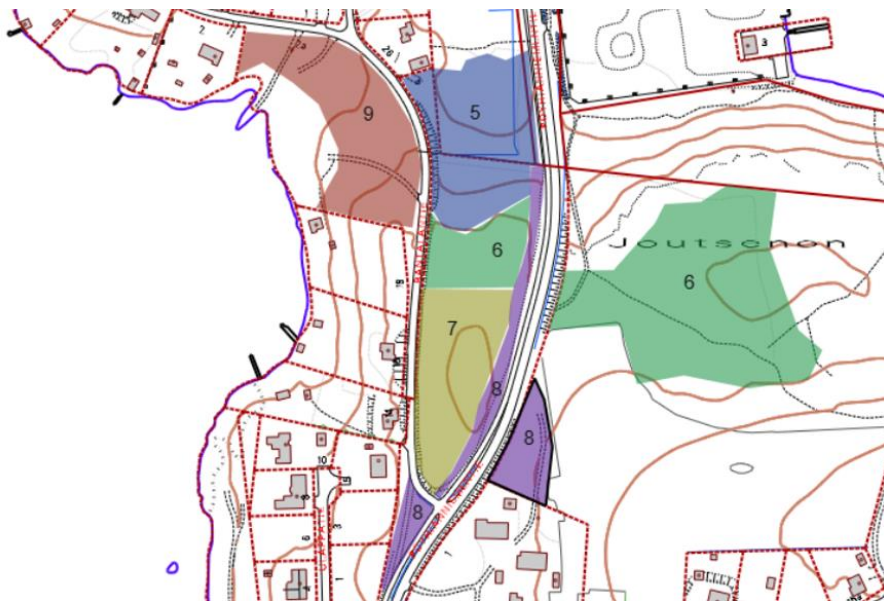
- Maisema-arvot, monimuotoisuus, kiinteistöjen ja rakenteiden ylläpito, turvallisuus (näkömääalueet, huonokuntoiset puut), virkistyskäyttö, viihtyisyys

6. Monimuotoisuustarkastelu

Pöyhänniemen kohteista suurimmat luonnon monimuotoisuudelle merkittävimmät alueet sijoittuvat Ukonmäki- Pöyhänniementie- Rantalantie akselille.

Pöyhänniementien ja Rantalantien risteuksen pientareella kasvaa uhanalaista kelta-apilaa, joten kaikki hoitotyöt tälle alueelle suositellaan tehtäväksi piennarkasvustoa häiritsemättä.

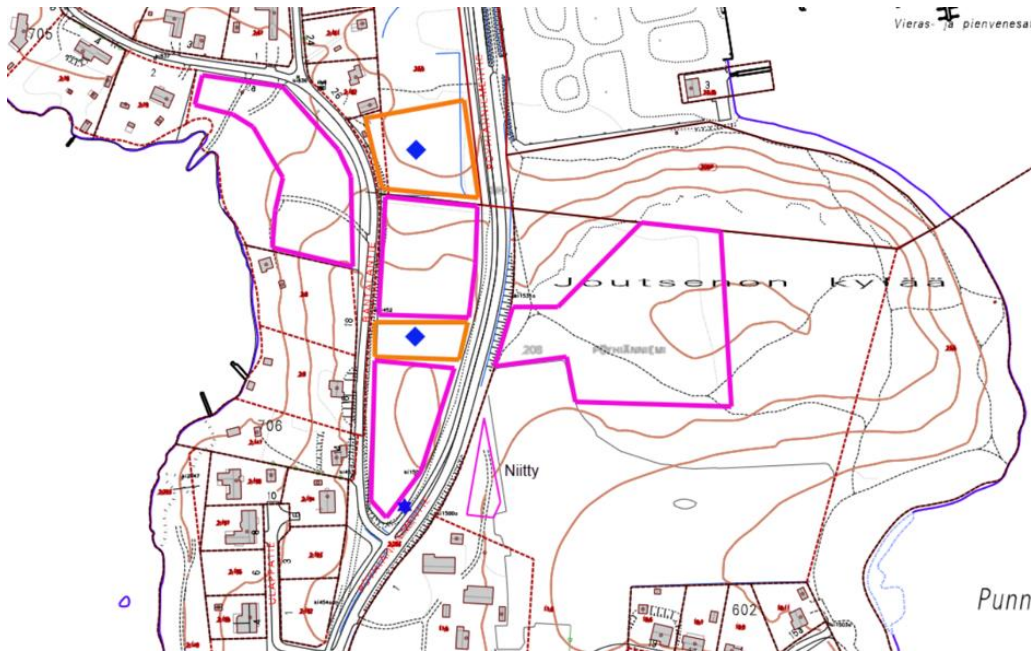
Rantalantie 16, Huvilatie 2 ja Saimaan rajaama metsäalue (nro 9) on tiheähköä lehtomaista metsää. Hoitamatta jätettynä kohteella on mahdollisuus kehittyä hyvinkin luonnontilaiseksi (todennäköisesti lehto) ja siksi suositellaan jätettäväksi hoitotoimien ulkopuolelle. Rantalantien varressa muutamia huonokuntoisempia

kuusia, joissa mahdollisesti kirjanpainaaja tuhoja, nämä kuuset suositellaan poistettavaksi.

Rantalantien ja Pöyhänniementien väliin jäävä metsäalue (7,6 ja 5) on niin ikään lehtomaisen kankaan tyypistä, suhteellisen varttunutta metsää, josta löytyy sekä varttunutta puustoa, että nuorempaakin kasvustoa. Alueella on havaittavissa kaarnakuoriaistuhoja osassa kuusista (kirjanpainaaja?). Leviämistä ja tuhoja voidaan hillitä poistamalla kuusia, joissa kuoriaistuhoja on ja viemällä kaadetut rungot alueelta pois. Terveet kelot ja lahopuut suositellaan jätettäväksi alueelle monimuotoisuutta tukemaan. Muuten alueen kasvusto on monipuolista lehtomaiselle kankaalle ominaista ja kevyellä kuusien sekä lehtipuutaimien harvennuksella voidaan tukea metsän monipuolisuutta sekä luonnonarvoja. Harvennus olisi hyvä toteuttaa eri-ikäisyyttä ja monilajisuutta tukien. Alueen kasvustoon kuuluu esimerkiksi lehtokuusama, useat sanikkaislajit, ahomatara, ahomansikka, puolukka, mustikka, korpipaatsama ja erilaiset heinälajit.

Pöyhänniementie 1 eteläpuolella pellon laidalla on erinomaista niittykasvillisuutta, jossa vieraili maastokäynnillä 1.7.2026 useita eri perhoslajeja sekä pölyttäjiä. Kasvustoon kuului muun muassa maitohorsma, niittynätkelmä, ruusuruoho, sarjakeltano, harakankello ja nurmikaunokki. Alue suositellaan jätettäväksi ilman käsittelyä, sillä se edustaa pienialaisenakin perinnebiotooppia. Pöyhänniementien laitaa voidaan tarvittaessa hoitaa.

Ukonmäen metsäalue rajautuu osittain luonnonsuojelualueeseen ja sen läpi kulkee luontopolku. Alueen kasvisto on tyypillistä tuoreen kankaan sekä lehtomaisen kankaan kasvistoa. Alueen eteläosa on tiheää männikköä. Metsällä on hyvä potentiaali kasvaa kohti luonnontilaa ja alueen käsittelemättä jättäminen tukee sen luontaista kehitystä kohti varttunutta metsää. Polkujen ympäristöä voidaan hoitaa, mutta muuten luonnon monimuotoisuus hyötyy eniten käsittelemättömyydestä. Kaikista tiheimmän männikön harvennus alueen eteläosassa voidaan tehdä, paikalla ollut selkeästi männikön taloudellista kasvatusta.

Kuvassa monimuotoisuudelle merkittävimmät kohteet rajattuna, oranssi alue + ruutu = kuoriaistuhoja, tähti = kelta-apilaa

Muita uhanalaisia lajeja ei havaittu, eikä Laji.fi mukaan alueella ole havaittu uhanalaisia lajeja.

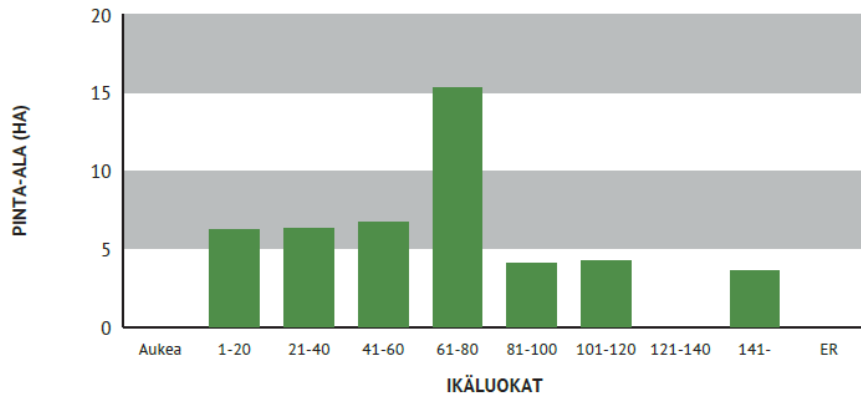
Pöyhänniemen keskellä Milukujan ja Tornikujan välistä löytyy kuivaa keskiravinteista lehtoa hyvin edustava metsälaikku (punaisella merkattu alue). Metsässä on monipuolinen lajisto lehtolajeja ja nykytilassaankin on edustava lehto. Suositellaan jätettäväksi käsittelemättä luontotyyppinsä edustavuuden vuoksi. Alueella tuntuu viihtyvän useita eri lintulajeja.

7. Puustotiedot

Puusto on pääasiassa varttunutta metsää, joka on ollut aktiivisessa hoidossa pitkään. Alueen puusto on havupuuvaltaista ja lehtipuuston ovat nuorehkoja.

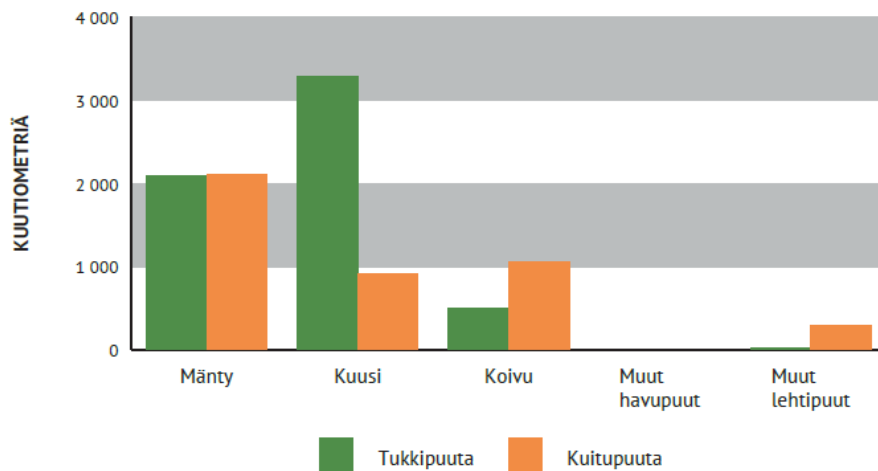
IKÄLUOKKIEN PINTA-ALAJAKAUMA METSÄ- JA KITUMAALLA

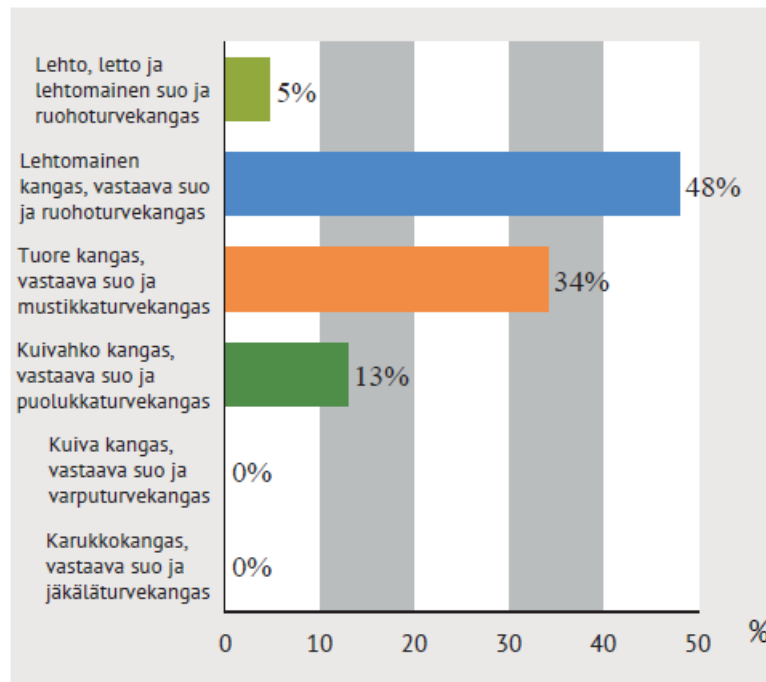
IKÄLUOKAT	PINTA-ALA, HA	PINTA-ALA, %
Aukea		
1-20	6.2	13.3 %
21-40	6.3	13.5 %
41-60	6.7	14.4 %
61-80	15.3	32.9 %
81-100	4.1	8.9 %
101-120	4.2	9.1 %
121-140		
141-	3.6	7.7 %
ER		
Yht.	46.5	100 %

PUUSTO PUUTAVARALAJEITTAIN

METSÄMAAN KASVUPAIKAT

PUUSTON JA MAAPERÄN HIILIVARASTO

	NYKYPUUSTO	2030	2035	2040	2045
Puuston hiilivarasto, t CO ₂	11875	12849	14717	16774	18669
Maaperän hiilivarasto, t CO ₂	15883	16478	16860	17352	17907
Yht. t CO₂	27758	29327	31578	34126	36576

8. Alueen metsien kunnossapitoluokat

Käsittelyalueella olevat hoitoluokat:

M1.1 Monimuotoisuudeltaan merkittävä arvometsäalue Arvometsät ovat erityisen arvokasta maisemaa, kulttuuriperinnettä, luonnon monimuotoisuusarvoja tai muita maanomistajan määrittämiä erityisiä ominaispiirteitä edustavia metsäalueita tai niiden osia taajamassa tai sen ulkopuolella.

M2 Lähimetsä Lähimetsät ovat oleskeluun, leikkiin, kauttakulkuun, ulkoiluun, liikuntaan ja sosiaaliseen kanssakäymiseen varattuja asuinalueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevia metsiä, joiden käyttö on päivittäistä.

M3 Ulkoilumetsä Sisältää yhtenäisiä metsäalueita, jonne saavutaan ulkoilemaan ja virkistymään.

MX Muutosalue Tontti- tai satama-alue

9. Kohteen hoitosuunnitelma pienalueittain

Yleisiä metsänhoito-ohjeita käsittelyalueella:

1. Alueen hakkuutähteet kerätään pois (edistää liikkumista alueella).
2. Alueelle jätetään lahoppua luonnon monimuotoisuutta edistämään. Tehdään tekopökkelöitä.
3. Harvennustiheyttä vaihdellaan työn edetessä (luo vaihtelevaa maisemakuvaa)
4. Suositaan jalopuita ja lehtipuustoa.
5. Käsittelyssä säästetään myös alikasvosta.

Alueen hoitoa on kuvattu tämän suunnitelman karttaliitteissä 1–3.

10. Osallisuus ja vuorovaikutus

Suunnitelman tekeminen on aloitettu verkkokyselyllä **10.–24.6.2026**. Kyselystä tiedotettiin maastotiedotteilla ja verkkojulkaisulla. Kyselyn tavoitteena oli kerätä paikallistietoa alueen käytöstä, käyttäjien kokemuksista sekä näkemyksistä alueen hoidosta ja kehittämisestä.

Kyselyn avulla kartoitettiin alueen käyttäjien toiveita ja mahdollisia huolia alueen hoitoa koskien. **Kyselyyn vastasi 72 henkilöä.**

Tärkeimmiksi teemoiksi alueella nimettiin:

1. Maisemat
2. Luonnon monimuotoisuus
3. Ulkoilumahdollisuudet

Toiveissa luonnon säilyttäminen ensisijaisena lähtökohtana

Suurin osa vastaajien näkemyksistä korostaa Pöyhänniemen merkitystä lähivirkistysalueena, jossa keskeisiä arvoja ovat luonnonmukaisuus, maisemat, monimuotoinen metsäluonto sekä alueen tarjoamat ulkoilu- ja retkeilymahdollisuudet. Erityisen tärkeänä pidetään Pöyhänniemen luontopolkua ympäristöineen, kalliometsiä, eri-ikäistä puustoa sekä alueen rauhallista luonnetta.

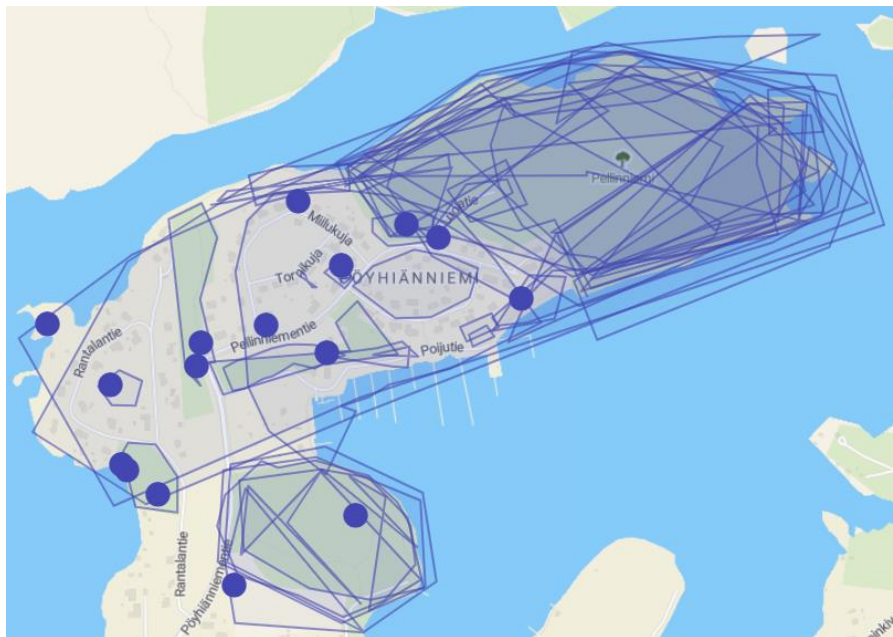
Vastauksissa toistuu toive säilyttää alue mahdollisimman luonnonmukaisena. Useat vastaajat toivovat, että puustoa säilytetään nykyisessä laajuudessaan ja että hoitotoimenpiteet rajataan turvallisuutta tai kunnossapitoa parantaviin toimenpiteisiin. Lisäksi tuotiin esiin huoli aiempien hakkuiden vaikutuksista maisemaan, luonnon monimuotoisuuteen ja virkistyskäyttöön.

Käsittelytarpeet kohdistuvat paikallisesti erityisesti pusikoituneisiin kohtiin, luontopolun alkuosiin, ranta-alueille sekä hoitamattomiksi koettuihin alueisiin. Vastaajat toivovat paikoin vesakon ja pajukoiden raivausta, näkymien parantamista sekä huonokuntoisten ja lahojen puiden poistamista. Lisäksi esiin nousi tarve ranta-alueiden siistimiselle, luvattomien tavaroiden ja käytöstä poistettujen veneiden poistamiselle sekä joidenkin rakenteiden, kuten portaiden, kunnostamiselle.

Kokonaisuudessaan vastauksissa korostuu tasapaino luonnonarvojen säilyttämisen, virkistyskäytön sekä turvallisuuden välillä. Alueen käyttäjät hyväksyvät paikalliset ja harkitut hoitotoimenpiteet, mutta eivät toivo laajamittaisia hakkuita tai alueen luonteen merkittävää muuttamista.

Hoitosuunnitelmassa on hyödynnetty kyselyn avulla saatua paikallistietoa ja havaittuja metsänhoidon tarpeita. Asukkailla on mahdollisuus arvioida ja kommentoida suunnitelmaa vielä ennen lopullisten päätösten tekemistä.

Kyselyssä karttaan on voinut merkitä alueita ja kohtia, joita toivotaan säästettävän tai hoidettavan.

11. Arvioitu toteutusaikataulu ja työmenetelmät

Tavoitteena on, että työt alueella saataisiin käyntiin syksyn 2026 aikana. Syksyn aikana tavoite tehdä harvennuksia valmistelevia pienpuustonhoitotöitä. Talven 2026–2027 aikana on tavoite tehdä harvennukset.

Kaarnakuoriaisen vaivaamien alueiden (Pöyhänniementien ja Rantalantie/Huvilatie välinen alue) puuston kuntoa tarkkaillaan. Puuston uudistamiseen tähtääviä hakkuita tehdään, jos puuston kunto heikkenee merkittävästi ja puusto on turvallisuusriski alueeseen rajautuvien tonttien asukkaille.

Työmenetelmä:

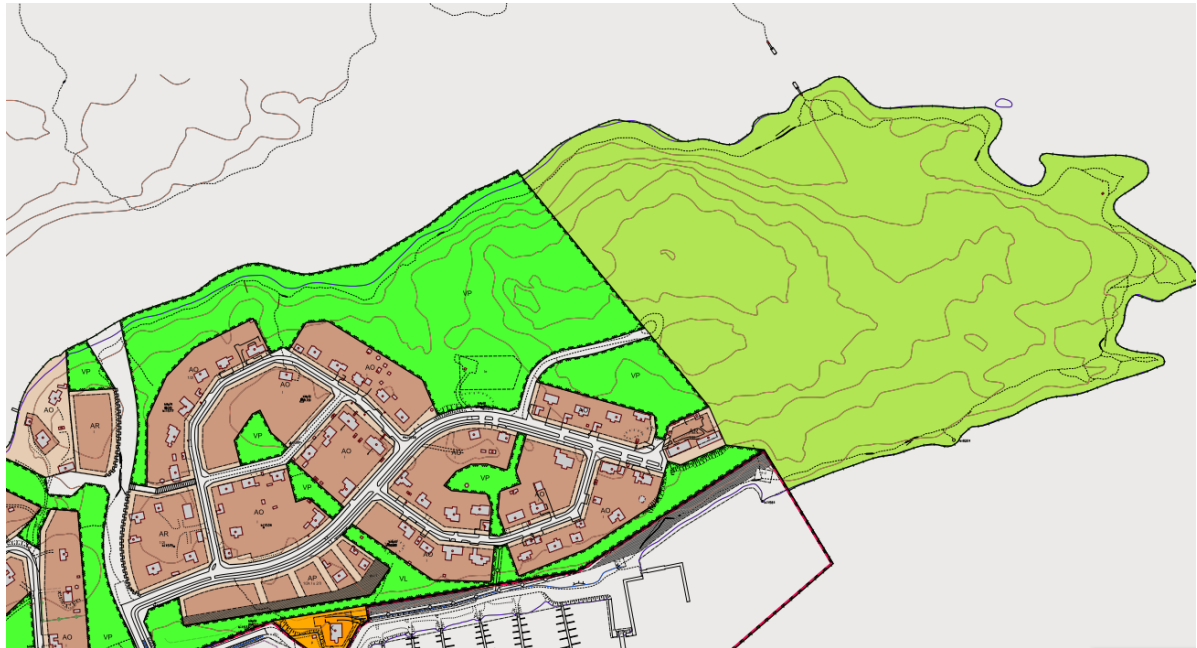
Pienpuustoa poistetaan manuaalisesti metsurityönä. Pienpuustossa poistettu puuaines ajetaan pois alueelta metsätraktorilla.

Varttuneemman puuston harvennus tehdään metsäkoneella, jota metsuri voi avustaa tarvittaessa. Puutavara ja risut ajetaan pois metsätraktorilla.

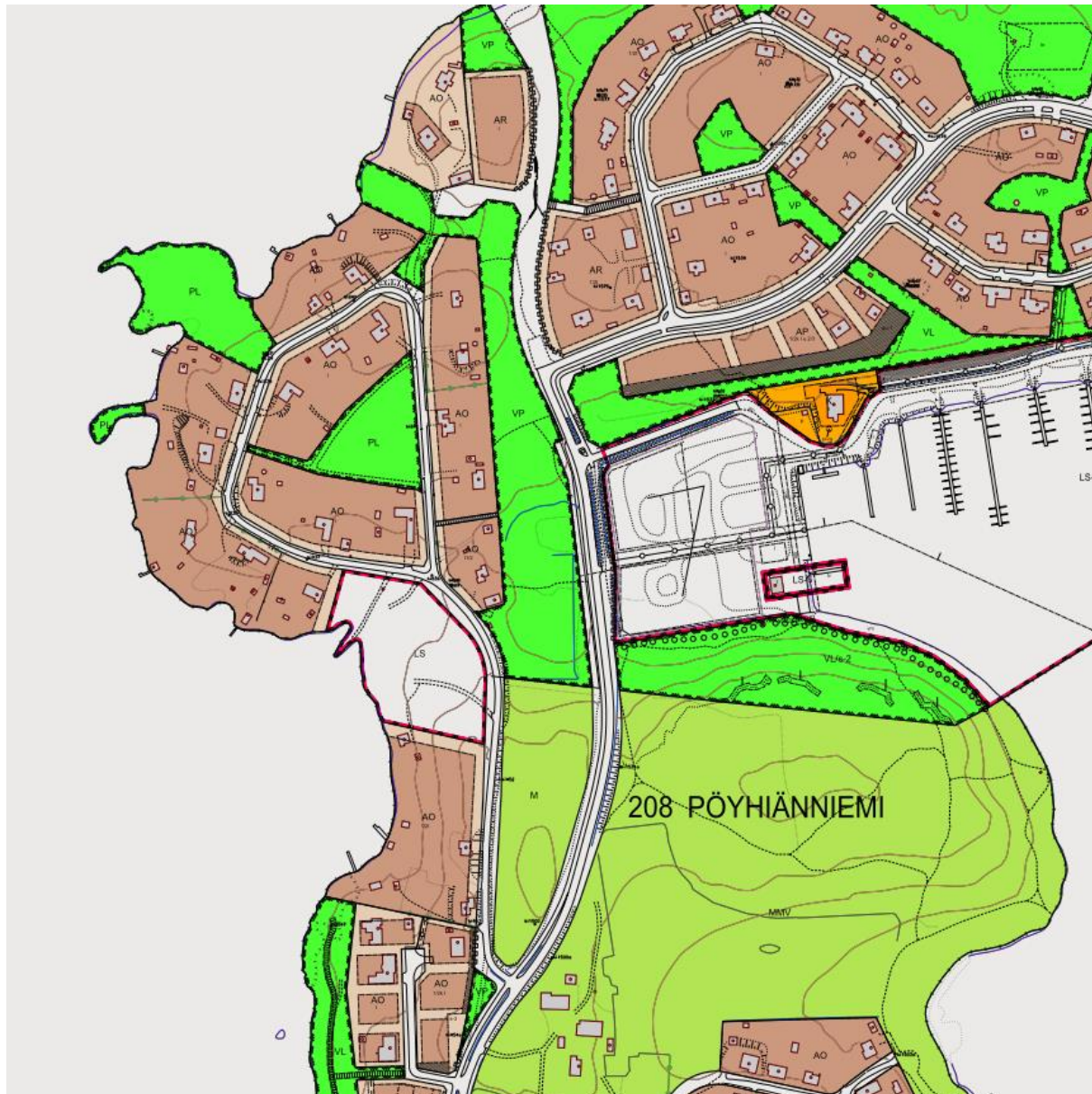
Taimikonhoidot tekee metsuri raivaussahalla. Kaadettuja runkoja ei ajeta pois alueelta.

12. Asemakaavatilanne

Pöyhänniemessä puustoiset alueet ovat lähivirkistysalueita (VL), puistoja (VP) ja metsätalousalueita (M). Alueella on myös rakentamattomia pientalo- ja rivitalotontteja (AO / AR), joissa kasvaa tiheä puusto. Rantalantien varressa on satama-alue, joka ei kaavan mukaisessa käytössä, vaan on puustoinen (LS).

AR	Rivitalojen ja muiden kytettyjen asuinrakennusten korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
VP	Puisto.
LV	Venesatama.
MM	Metsätalousalue.
VL	Lähivirkistysalue.

- MM Metsätalousalue.
- AR Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.
- AO Erillispientalojen korttelialue.
- VP Puisto.
- LV Venesatama.

13. Maisematyöluvan tarve

Kaarnakuoraisen vaivaamien alueiden mahdolliset uudistamiseen tähtäävät toimet vaativat maisematyöluvan. Muut alueen kohteet eivät vaadi maisematyölupaa.